

Omkoopning kun je ook voorkomen

Bron: De Standaard: donderdag 17 december 2009

WAT DOET BELGIE TEGEN CORRUPTIE? — Federale ambtenaren die over corruptie uit de biecht klappen, moeten beschermd worden, vindt **CHANTAL HÉBETTE-VAN DEN BROEKE**.

Deze krant opende eerder deze week (*DS 15 december*) groot met de beschuldigingen bij de Regie der Gebouwen: actieve en passieve corruptie, belangenvermenging... die jarenlang ongestoord konden doorgaan. Naast een aantal ambtenaren werden ook heel wat ondernemers en bedrijven aangeklaagd. uiteraard, want corruptie veronderstelt altijd de aanwezigheid van twee partijen: een omkoper en een omgekochte. *It takes two to tango*. Ethiek en verantwoordelijkheid worden nu aangekaart, zowel in de publieke sector als in de private sector. Maatregelen werden getroffen bij de Regie der Gebouwen.

De situatie op gebied van repressie van corruptie in België staat open voor verbetering, met onder andere een gebrek aan middelen toegekend aan de Centrale Dienst voor de bestrijding van Corruptie (CDBC) en aan de magistratuur. Anderzijds zien we wel een betere coördinatie met betrekking tot corruptie op het niveau van het college van procureurs-generaal.

Maar wat in België nog altijd ontbreekt, is een wezenlijke preventiepolitiek. Nochtans kan men corruptie niet efficiënt bestrijden zonder repressie en preventie samen aan te pakken. Als antwoord op de aanbevelingen van de Raad van Europa en de Oeso neemt België stipte maatregelen, zonder dat er een werkelijke integriteitspolitiek tot stand wordt gebracht.

Er ontbreekt een globale strategie en een actieplan tegen corruptie, evenals een globaal evaluatiesysteem van de risico's, dat zou toestaan het fenomeen te overzien en de effectiviteit van bestaande instrumenten en mechanismen te evalueren.

Om corruptie te bestrijden moet men specifieke preventie-instrumenten hanteren, aangezien ze per definitie verborgen is — noch de omkoper, noch degene die de steekpenning aanvaardt, hebben er baat bij hierover te spreken. De bestaande maatregelen voor interne controle zijn onvoldoende. Zo is er nog steeds geen verplichte mobiliteit voor ambtenaren die gevoelige taken, zoals het toekennen van openbare aanbestedingen, uitoefenen. Deze maatregel is nochtans essentieel en makkelijk uitvoerbaar.

Een ambtenaar heeft nu de wettelijke verplichting om de procureur des konings op de hoogte te brengen van elk misdrijf vastgesteld tijdens de uitoefening van zijn ambt. Maar hij wordt niet gesteund in deze verplichting: de wet voorziet geen sanctie in geval van schending van deze verplichting, en bovendien bestaat er geen administratieve onderzoeksinstelling meer, waar de ambtenaar zich in eerste instantie tot kan richten voor een bevestiging van zijn vermoedens — het Hoog Comité van Toezicht werd immers afgeschaft na de Augusta-affaire.

Klokkenluiders

Federale ambtenaren genieten ook nog steeds geen klokkenluidersbescherming, in tegenstelling tot de functionarissen van het Vlaams Gewest. Op federaal niveau bestaat geen wettelijke regeling ter bescherming van ambtenaren die een misdrijf melden.

Met een passend meldingssysteem hadden ambtenaren deze gevallen van corruptie en andere misdrijven bij de Regie der Gebouwen misschien tijdig naar buiten kunnen brengen. De inzet van de staatssecretaris voor Begroting voor het tot stand brengen van een bescherming van klokkenluiders juichen wij dan ook toe.

Laten we tot slot de tweede danser in onze tango niet vergeten. De private sector moet eveneens vegen voor zijn eigen deur. Bedrijven moeten niet alleen een anti-corruptiebeleid aannemen, maar het ook in werking stellen. Het toegenomen risico op corruptie dat gepaard gaat met de huidige economische crisis maakt het eens zo dringend de strijd tegen corruptie te beschouwen als een onlosmakelijk deel van de bedrijfsvoering.

CHANTAL HÉBETTE-VAN DEN BROEKE **Wie?** Voorzitter van de Belgische afdeling van de ngo Transparency International. **Wat?** België heeft nood aan een preventiebeleid tegen corruptie. **Waarom?** Repressie alleen helpt niet.